СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 185. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 11-го серпня, 1937. VOL. XLV. No. 185. Jersey City, N. J., Wednesday, August 11, 1937. THREE CENTS

30,000 ТКАЦЬКИХ РОБІТНИКІВ ВИХОДЯТЬ НА СТРАЙК

ВАШИНГТОН. — На приказ Комітету Промислової Організації почався великий страйк ткацьких робітників. Зараз першого дня з 58,000 робітників із захоплених цим страйком ткалень покинули роботу коло 30,000.

Є це перший страйк ткацьких робітників, зорганізований Комітетом Промислової Організації. Досі робітники цього промислу були зорганізовані в Американській Федерації Праці. Комітет Промислової Організації хоче перетягнути їх до себе.

Діткнені страйком фабрики в стейтах: Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсилвенія й в стейтах Нової Англії.

КІНЕЦЬ ВЕЛИКОГО АВТОМОБІЛЕВОГО СТРАЙКУ.

ДІТРОЙТ—Так звана Плимутська дивізія автомобілевого підприємства Крайслера, що була діткнена страйком минулого тижня, полагодила справу з робітничими юніями й починає наново роботи.

Вертаються до роботи коло 100,000 робітників.

Починаються тут теж роботи у відділах Фордової Моторової Компанії, що була закрита три тижні для зроблення інвентаря.

ПОСАДНИК ОСТЕРІГАЄ АВТОМАТОВИХ СТРАЙКАРІВ.

НЮ ЙОРК. — Коли в понеділок знову зявилося коло 500 стракуючих робітників автоматних ресторанів Горна й Гардарта перед одним рестораном цього підприємства на Таймс Сквері як пікети та затарасували дорогу пішоходцям, посадник міста остеріг страйкарів, що вони не мають права здержувати комунікації на дорозі.

КЛОПІТ ФАРМЕРІВ З ВЕЛИКИМ ЗБОРОМ.

ВАШИНГТОН. — Федеральний департамент рільництва заповів, що цьогорічний збір бавовни буде один з найбільших в останніх роках. Це було наче заповіддю поважного зниження цін на бавовну, і сенатори та конгресмени з тих стейтів, що управляють бавовну, негайно стали домагатися від федерального уряду якоїсь допомоги в цьому „нещасті" для фармерів.

Департамент рільництва сподівається збору 15 міліонів 593 тисячі балів. Як тільки департамент подав ці цифри, на бавовняній біржі ціна бавовни негайно спала на $1.40—2.20 на балі.

СЕНАТОР КОВПЛЕНД НАПАДАЄ НА ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА.

ВАШИНГТОН. — Як у газетах появилася вістка, що президент Рузвелт буде підпирати при цьогорічних виборах посадника міста Ню Йорку бувшого суддю Джеремію Магонія, сенатор Ковпленд, котрого звісна Тамані Гол іменувала кандидатом на цей уряд, негайно виступив проти президента Рузвелта, кажучи, що уряд Рузвелта не є демократичний, але „особистий" та що Рузвелт мішається до міської політики, щоби пімститися на Ковпленді за його опозицію до проєктів Рузвелта.

Президент Рузвелт заявив газетярам, що він у політичну боротьбу міста Ню Йорку мішатися не думає. Суддя Магоні каже, що політичною боротьбою в Ню Йорку керує Алфред Смит, котрий з ненависти до президента Рузвелта пробує піддати Тамені Гол під керівництво Ліги Свободи.

КАМПАНІЯ УРЯДУ ПРОТИ РЕКЕТІВ.

НЮ ЙОРК. — Велика лава присяжних суддів у стейтовім суді постановила поставити під суд за так званий кравецький рекет 16 осіб. На чолі обвинувачених стоять Луис (Лепке) Бухгальтер і Джейкоб (Ґура) Шапіро, котрих прокураторія вважає за громилів кравецького промислу. Вони домагалися від фабрикантів окупу, загрожуючи робленням шкоди їх фабрикам.

Поліція ще шукає 5 членів цеї шайки.

ПОГИБ ЗВІСНИЙ СЛОН.

ВАШИНГТОН. — У місцевім звіринці погиб слон, званий „Олд Бейб" (стара дитина). Мав він 80 до 100 літ життя та важив 8,500 фунтів. Відомий був широко в краю, бо служив колись у цирку Ринглингів та Барнума й Бейлія; три роки тому його віддали з цирку до звіринця.

ЗНЯЛИ ФОТОҐРАФІЮ ДАЛЕКОЇ МРЯКОВИНИ.

РОЧЕСТЕР (Ню Йорк). — Фабрики оптичних приладів Бавша й Ломба випробували нові скла, зроблені для астрономічної обсерваторії на горі Вилсона так, що зняли при їх помочі фотоґрафію мряковини, що має світло 30,000 разів слабше від найслабщого світла, ще видного голим оком. Мряковина ця лежить на віддалі 80 міліонів років світла.

ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИВСТВА 8-ЛІТНЬОЇ ДІВЧИНИ.

Нюйорська поліція каже, що Лоренс Маркс, 49-літній шпитальний послугач без заняття, признався перед нею, що це він знасилував і вбив 8-літню дівчину, Павлю Магання, котрої тіло знайдено тиждень тому в пивниці одного дому в Брукліні.

СТРАШНА ГОЛОДОВА КАТАСТРОФА В КИТАЮ.

Тропікальна спека знищила зовсім засіви на полях, так, що 10 міліонів китайців гинуть з голоду. Центральний китайський уряд обнизив податки на 16 міліонів долярів та дав 16 міл. позички дрібним селянам. Одночасно президент Китаю звернувся з покликом до краще ситуованих китайців, щоби прийшли з допомогою голодним, що гинуть мов мухи.

НОВА „ПЛЯЦУФКА" НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

В Шешорах, пов. Косів, відбулося посвячення нового костела. На цьому посвяченні були представники влади з Коломиї, Косова і Яблонова та станиславівський воєвода Паславський. При цій нагоді відбулося теж посвячення угольного каменя під будинок Т. Ш. Л.

„З УВАГИ НА ПУБЛИЧНУ БЕЗПЕКУ".

Читальня „Просвіти" в Дворисьях (Підгайчики) хотіла уладити 21. VI. під голим небом торжество в честь о. М. Шашкевича. Перемишлянський староста Фр. Мікрович письмом з 17. VI. 1937 заборонив уладити цю імпрезу, „поневаж пшедсенвзенце бендзе заґражаць безпеченству, спокойові і пожондкові публічнему".

ФАМІЛІЙНІ ПОРАХУНКИ.

На тлі маєткових непорозумінь напали в Крушильниці, Стрийщина, Гринь, Марія, Іван і Сень Яворські на Андрія Яворського і важко його побили.

КРАДУТЬ НА ЗЕМЛІ Й ПІД ЗЕМЛЕЮ.

В Бучачі в Романа Костуркевича вкрали пару коней і бричку вартости 1,500 зл. — з городу проф. Пельца, теж у Бучачі, викопали невідомі злодії всю картоплю, що була там засаджена.

ПОЛІЦАЙ УБИВ СВОГО ЗВЕРХНИКА.

В одному з варшавських дансіґів бавилися в ночі два поліцаї: Гічевський і Чех. Коли пшодовнік Куземський службово увійшов до дансінґу і звернув увагу обом поліцаям, що так пізно їм не вільно бавитись, Гічевський застрілив його та пробував відібрати собі життя. Його арештували. Чех утік.

ОЛИВА З ТЮТЮНОВОГО НАСІННЯ.

Оливу з тютюнового насіння виробляти́муть в Італії. Як показалося, перші спроби в цьому напрямі повелися. Таким чином Італія хоче унезалежнити себе від заґраниці щодо імпорту олійних ростин.

ЧУТКА ПРО ПОЗИЧЕННЯ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ АМЕРИКОЮ БРАЗИЛІЇ.

Газети в Ріо де Жанейро (Бразилія) подали вістку, що уряд Злучених Держав позичив урядові Бразилії шість воєнних кораблів, типу торпедовців. Американський уряд негайно цю вістку заперечив.

ЗРИВАЮТЬ СОКІЛЬСЬКІ ВІДЗНАКИ.

Командант поліції в Дідилові, пов. Камінка Струмилова, Ралай, зриває сокільські здвигові відзнаки українцям і погрожує, що зриватиме далі усім, хто їхноситиме.

„ВИСТАВОВИЙ ТЕРМОМЕТЕР".

„Виставовий термометер" діятиме на міжнародній виставі в Парижі. Він показуватиме при допомозі окремої апаратури скількість відвідувачів вистави. „Ступні" в цьому термометрі означені на основі скількости осіб, що приходять відвідувати виставу; термометр підскакує вгору за кожними 200 відвідувачами.

„УДАРНИКИ" ПЕДАГОГІЇ.

На північному Кавказі засудили виховника в дитячому захисті в Лад-Балковську, Черноволова, на 10 літ тюрми, а вчительку Острікову на 5 літ тюрми за те, що вони обоє вчили дітей лише красти. Зорґанізували дітей у групи й навчали, як треба красти гроші й товари з крамниць. Неслухняних дітей побивали, морили голодом та саджали до темниці. Добичу з крадіжів ці педагоги забирали собі. Директора захисту, Хлопєнкова, суд засудив на 2 роки тюрми за недбалий нагляд.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МАНАСТИР.

Дня 20. VI., себто в неділю на Зелені Свята, відбулося торжественне посвячення і канонічне заложення нового манастиря для сестер чина св. Василія Вел. у Висоцьку Нижнім, Турчанщина. Акту посвячення й оснування нового манастиря довершив еп. Йосафат при співучасти о. канцлера Грицеляка, о. декана Кулновського, о. д-ра Денька й інших.

ЦВІТИ, ЩО РОСТУТЬ У ЗЕМЛІ.

В Бразилії росте дерево („амона ріранта"), що має листки подібні до лавра. Є воно 6. м. високе, але його корона ніколи не цвіте. На весну видно біля його пня багато пурпурових цвітів, що є наполовину сховані в землі. Є там теж рід фіялок, що цвітуть якийсь час над землею, а опісля ховаються в землю й там дозрівають їхні овочі.

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ РУМУНСЬКОЇ АРМІЇ.

Букарештенська преса заповідає, що в жовтні відбудуться великі маневри румунської армії. Приїде маршал Ридз-Сміґли, запрошений королем Кардом підчас останньої гостини. Маневри матимуть спеціяльно широкі рамці. Мають покликати кілька річників резерви.

ЯПОНЦІ ЗАХОПИЛИ ПІПІНҐ.

Японські війська в силі 3,000 вояків вмашерували в китайське місто Піпінґ. Рівночасно з тим військові власти видали до населення відозву, в якій говорять, що вони викинули з міста некомпетентних провідників раз на завжди. Є чутки, що японська дипльоматія ще пробує закінчити цей конфлікт мирним шляхом, але японська ґенералізація цьому перешкоджає.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКА ПРОПАҐАНДА.

В одній крамниці у Ростові над Доном поширювали статті Троцького та релігійну літературу, уживаючи їх як папір до пакування.

ЧИ КІНЕЦЬ МОВНИМ ДИВОГЛЯДАМ НА ЗАКАРПАТТІ?

В Ужгороді відбулася цими днями конференція політичних, шкільних і культурно - освітніх представників обидвох мовних таборів на Закарпатті й у висліді нарад рішила... вживати далі й української й російської мови в урядах і по школах Закарпаття, з тим додатком, що це мають бути літературні мови. Тому, що літературною російською мовою мало хто на Закарпатті орудує (те, чим говорять закарпатські „общероси", — це українсько-російсько - мадярський воляпік!), треба сподіватися, що українська мова там переможе, якщо тільки придержуватимуться точно останніх вирішень у цій справі.

ВИРОДИ.

Поліція арештувала двох мешканців Збоїск (Львівщина): 26-літнього муляря Зенона Фітю та 21-літнього різника Тадея Скворонського, що знасилували дві 14-літні дівчини. Скворонський сидів уже 3 роки у вязниці за знасилування.

КРЕМЯНЕЦЬКИЙ ПОВІТ — ПРИКОРДОННИЙ.

Кремянеччина своєю східньою частиною межує з СССР, тому влада признала її за прикордонний повіт, що звязане з цілою низкою обмежень, що їх передбачає закон про охорону границь. Крім обмежень у справах перебування і замешкання на території прикордонного повіту особливим тягаром на місцеве населення лягає заборона без дозволу воєвідства ріжних транзакцій з нерухомим майном: не можна купувати, продавати, арендувати землі, домів, ставів і ріжних промислових і торговельних підприємств.

ПРОКОВТНУЛА 10 ЗЛОТИХ.

Теофіля Куц, 30-літня прачка з Варшави, щоб одурити дітей, що 10 злотих пропали, сховала монету до уст. Але діти розсмішили паню Куц, вона зареготалась і проковтнула 10 злотих, хоч ця монета не така то маленька. Теофіля Куц опинилась у лічниці і їй мусять оперувати шлунок. Лікарі потішають, що операція буде легка, і називають її „живою скарбонкою ПКО" (польської каси ощадности).

ПОЛЬСЬКІ ПРОВОКАЦІЇ

ЛЬВІВ. — Українська преса у Львові, як також українські політичні круги, висказують своє крайнє обурення зприводу провокації польського посла Жиборського, якої він допустивсь у польському соймі. Пос. Жиборський відчитав у соймі відозву, яку нібито видали та підписали всі легальні українські партії, а яка звучить: „Український народе! На твоїй землі ворог. Озброєні орди ляхів, москалів, чехів і румунів безкарно гуляють, грабуючи твої скарби. Того всього ще мало. Вони хочуть іще видерти твою прадідну землю. Хочуть зробити тебе жебраком на українській землі, хочуть поселити мазурську голоту". В дальшій частині відозва закликає український загал, щоб ставав у ряди борців за самостійну українську державу. Під тою відозвою, як твердить пос. Жиборський, є підписане УНДО, Укр. Соціялістична і Радикальна Партія, Обнова й інші. Провідники УНДО зпочатку думали, що поважні польські чинники, знаючи, як справи маються дійсно, зіґнорують цей виступ Жиборського. Тимчасом на їх велике здивування польські круги поставилися до цього виступу поважно. Очевидно, не тому, що вони не знають, як стоять справи, тільки тому, що це дає їм іще одну притоку нищити все, що українське. УНДО видало заперечення, але це мало поділало.

БЕЗ УВАГИ НА ПЕРЕШКОДИ УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ РОЗВИВАЄТЬСЯ.

ЛЬВІВ. — Український „Новий Час", що виходить у Львові, приносить п. з. „Не є ще так зле" допис, у якім описує футболові змагання двох українських сільських футболових дружин із двома українськими міськими дружинами. Сільські дружини походять із сіл Ременова і Добрян. Міські дружини — зо Львова. Сільські дружини дали доказ великої вправи у грі. „Швидкі акції нападу, добра устава, цільні подання, оборона на місці і добрий воротар — ось речі, що ними рідко яка сільська дружина може почванитися", пище „Новий Час".

ПРОСЯТЬ КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ ВІДІЗВАТИСЬ.

ЛЬВІВ. — Український часопис „Торговля і Промисл" містить заклик „Союзу Українських Купців", щоб усі купці і промисловці, що перебувають за кордоном, подали свої адреси й інформації, чим хто торгує, або що виробляє. Бажане булоб теж дістати від них короткий огляд їх фахової праці, інформації про технічне ведення підприємства, заробіткову стопу, місцесі можливости і конюнктуру. Колиб можна було довідатися, як працює чуже купецтво і чужий промисл, то булаб це цінна лектура для читачів „Торговлі і Промислу".

БОРОТЬБА ВОРОШИЛОВА І ЄЖОВА.

БЕРЛІН. — „Анґріф" у телеграмі з Москви повідомляє: За голосною кампанією Кремля проти „троцькістів і ворогів народу" скривається фактично тихий двобій між теперішнім начальником ҐПУ, Єжовом, і комісаром війни Ворошиловом. За Єжова стоїть Сталін. В Москві загально впало всім в очі, що на почесній трибуні підчас відкриття каналу Волга-Москва не було Ворошилова. Також на світлині, що появилася в „Правді", видно лише Сталіна, Молотова і Єжова. З цього вносять, що у цьому двобою переможцями виходять Сталін і Єжов.

НІМЦІ ВИКИНУЛИ АНҐЛІЙСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

БЕРЛІН. — У відповідь на викинення трьох німецьких журналістів анґлійцями німці викинули з Берліна анґлійського журналіста, представника „Таймсу". Німецький уряд, навпаки, подав причини цього рішення, а саме, він висловив бажання, щоб набудуче „Таймс" прислав такого журналіста, який „звертав би менше уваги на дрібниці" та який представляв би справи поближче тої інтерпретації, яку подає уряд".

В ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ НАЗРІВАЄ РЕВОЛЬТА.

ПАРИЖ. — Французькі часописи подають з добре поінформованих кругів, що у червоній Еспанії назріває конфлікт між урядом Неґріна, що опертий на комуністах, і Ляргом Кабалером, бувшим премієром червоного еспанського уряду, якого кілька місяців тому усунено від влади. Його тепер піддержують еспанські анархісти. Конфлікт цей загострений до тої міри, що кожної хвилі в середині може вибухнути бунт.

СОВЄТСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ ПЛАВАЄ НА КРИЗІ.

МОСКВА. — Совєтська полярна експедиція, яка осіла на кризі недалеко північного бігуна, відпливає враз з кригою щораз далі від бігуна і прямує в напрямі Ґренляндії. Вона вже відплила від первісного місця постою 225 миль. Кригу несуть або вітри, або водні струї. Крига така сильна, що нема обави, що вона під експедицією заломиться, або розтане.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
A Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРЕБА УРЯДОВОГО РОЗСЛІДУ БЕЗРОБІТТЯ

„У теперішнім часі ніяке урядове бюро не має повних інформацій про число безробітних у Злучених Державах", писав недавно Гарі Л. Гопкинс, адміністратор поступу праць, себто головний урядник, відповідальний за допомогові роботи. Ці слова малюють справжній стан, який одні признають нормальним, а другі крайньо ненормальним.

Звісно, коли стати на становищі, що всяка людина відповідає сама за своє поводження, що її поводження це вислід виключно її власних заходів і зусиль, та що громадянство до цього нічим не причиняється, то треба буде такий стан уважати за нормальний. Так його й уважали прихильники так званого твердого індивідуалізму, котрі вважають капіталістичний лад найсправедливішим ладом, який усякому дає по його заслузі.

Остання депресія поробила величезні проломи в цій суспільній фільософії. Передівсім навіть підприємці, що були першими голосителями цих засад, закинули засади покладатись виключно на себе самих, та пігнали до державного уряду по допомогу з державного скарбу для своїх приватних підприємств. Давши допомогу підприємцям, уряд не міг уже відмовити допомоги робітникам. Заведено допомогу й допомогові роботи.

Коли криза й безробіття потревали довше, ніж цього сподівалися найбільш песимістичні пророки, перед думаючими суспільними діячами виринули питання: Чи це безробіття буде тревати в певних межах вічно? Чи воно буде повертатися до нас правильно, як чергується дощ з гарною погодою? Звісно, від відповідей на ці питання залежать далеко йдучі питання суспільної політики: чи приготовлятися до ще одної кризи й безробіття, чи забути за них як неприємну виняткову пригоду?

Не зважаючи на помітне оживлення бизнесу, промислу й торговлі, безробіття треває далі, а безробітні натискають на уряд про допомогу й допомогові роботи. І знову стають перед урядом питання, наскільки це безробіття зменшується, де і як воно проявляється, які вигляди на його повне заникнення, тощо.

Довгий час урядові здавалося, що він зможе ці питання розвязати при помочі своїх бюр допомоги й допомогових праць. Так колись і говорив президент Рузвелт. Одначе потім показалося, що цього уряд не може зробити без спеціяльного всестороннього розсліду безробіття. Як цей розслід зробити, за це ще законодавці не годяться. Сенатор Блек, наприклад, стоїть за те, щоб уряд зробив перепис безробітних коштом 5 міліонів долярів, а конґресмен Мейверик стоїть за те, щоб уряд створив машинерію для постійного розсліду безробіття; одначе нині вже всі по громадянськи думаючі люди признають, що уряд повинен занятися справою безробіття як одного з найважніших суспільних питань та що основним питанням у звязку з цим питанням є розслід питання числа безробітних. Американська суспільність доспіває до зрозуміння своєї нової збірної відповідальности за працю всіх своїх членів.

О. С.

ДВІ РОСІЇ

Большевицький режім явно хилиться до упадку, і ось білі росіяни знову запускають до української еміґрації свої вудки: мовляв, разом проти большевизму! В імя нової, справедливої Росії...

Так, неначеб дійсно існували якісь дві Росії. В дійсності вони не існували. В дійсності наступає духове злиття обох досі непримирно собі ворожих Росій: червоної і білої. Це нічого не значить, що Сталін лютує, як не лютував Ленін. Відношення еміґрантської, білої Росії до СССР цілком інакше, ніж було за Леніна. Тоді були „змінові-ховці", які йшли на службу червоним, але вважали тих червоних за дітей Сатани, за **чужу, не російську владу**, владу Інтернаціоналу. Їй служити йшли, як колись татарам, щоб рятувати, що дасться врятувати. Тепер, хоч як витикає напр. еміґрантська преса злочини Сталіна, то большевицький уряд уважає за **уряд російський, свій**; ненависний, як царат, але свій! Найкращим доказом цього — відношення еміґрантів до червоної армії. Армія Муравйових і Троцьких була армія міжнародніх бандитів (в очах еміґрації), що навіть не заслугувала на назву армії; а царські ґенерали, що йшли до неї (як Брусілов, Клембовський і інші), були зрадники. Тепер червона армія, армія донедавна Тухачевського, а тепер Бліхера й Ворошилова, це святість в очах кожного майже російського еміґранта.

Дальше, зверхня політика. Давніше еміґрант приплескував усякій інтервенції чужинців у СССР: чи то французам в Одесі, чи то Анґлійцям в Архангельську над Білим морем. Було багато росіян-білих (м. і. П. Милюков), які навіть пактували в 1918 р. з німцями проти СССР. Тепер і це відношення еміґрантських кол змінилося. Тепер у кожнім конфлікті СССР із заграницею, з Німеччиною, чи з Японією, всі симпатії білих росіян завше по боці большевиків, які „боронять інтересів російської держави".

Або візьмім політику економічну. Колись усі посунення червоної влади на тлі економічнім стрічалися з різким осудом еміґрації. Тепер багато большевиків знайшлиб під тим оглядом спільну мову з еміґрацією. Еміґрація давно погодилася з ліквідацією великої земельної власности, а навіть з націоналізацією великої промисловости. Лише що не оправдує еміґрація ліквідації селянської приватної власности і є за привернення приватної ініціятиви в хліборобстві і в дрібнім та середнім промислі. Але — як я недавно про це писав — це якраз є програмою протисталінської опозиції, цивільної і военної, в самій СССР! Отже і тут знайшласяб спільна мова між большевизмом та еміґрантщиною.

А вже найскорше знайшлиб вони спільну мову в політиці національній. Спершу, не розібравши гаразд, куди простує Ленін зо своїми „українізаціями" і „молдаванізаціями", білі еміґранти репетували, що він парцелює Росію. Але тепер бють браво в національній політиці Леніна - Сталіна, якої единою ціллю, як показалось, було і є: змосковщити всі народи СССР і відновити сцентралізовану „єдіную і неділімую Росію". Хто читає російську еміґрантську пресу, той знає, з якою насолодою та преса нотує всяку „пацифікацію" України, заряджену урядом крівавого кремлінського маняка.

Большевизм і російська еміґрантщина дуже наблизилися до себе. По усуненні Сталіна з червоного яйця вилущиться стара Росія, та сама, де не буде вже найменших ріжниць між білими і червоними.

Ось про що треба памятати нам! Ми не нацькуємо одної Росії проти другої. Обидві вони — як одна цілість — підуть проти нас.

ТРАҐЕДІЯ БАСКІВ

Найстарший нарід Европи — баски — переживають найтяжчу траґедію своєї історії. Озброєні найновішими літаками, тенками й артилерією з Німеччини й Італії, полки ґенерала Франка проломили твердині баскійської столиці Більбао. Ще передтим летуни армії Франка знищили Ґерніку, святе історичне місто басків. Нарешті мусіло піддатися мілітарній перевазі противника й місто Більбао. Решта оборонців баскійської незалежної держави зібралася в провінції Сантандер, щоб обороняти до кінця рідну землю перед напасниками. В цій невеликій провінції зібралося до 450 тисяч утікачів з цілої баскійської республіки, між ними найбільше жінок і дітей. Пошести, голод і загальне знесилення косять тисячами нещасних басків. Страданням малого народу не видно кінця.

Відомий грузинський мовознавець, член української, російської і багатьох інших академій наук, Микола Марр, уважає, що баскійське племя колись панувало в цілій Европі, від Кавказу до Піренеїв. Марр досліджував і порівнював баскійську мову і мови кавказьких народів і прийшов до висновку, що баски та абхази на Кавказі належать до тієї самої мовної родини. Навіть назва — **баск і абхаз** — та сама, хоч ці народи розділені тисячами кільометрів і тисячами років відокремленого життя.

Історія басків — це невпинна боротьба за свою національну окремішність і самостійність проти зажерливої деспотичної Еспанії. Є народи в світі, яким до смаку прийшла одна форма влади, а іншим інша. В 16. столітті про Московщину написав один анґлійський правник, що „Moscovia tyranniae graudte" (Московщина тішиться тиранією). Про Українуж, навпаки, писав знаменитий французький письменник Вольтер (18 віку), що вона все хотіла бути вільною. Баски були від найдавніших часів народом демократичним, що боронив автономних прав своїх міст і провінцій перед еспанською самовладою. Коли в Еспанії повалено монархію, то баски здобули для своєї країни широку автономію. Повстання ґенерала Франка відрізало басків від центрального еспанського уряду в Мадриді. Баскійська провінція стала фактично самостійною державою. Навіть ґен. Франко та його прихильники не можуть нічого сказати про „большевизм" басків. Баски — щирі католики і переконані демократи. Але вони — „сепаратисти" зрадники єдиної неділимої Еспанії. Їх рішили еспанські фашисти знищити в першу чергу. Порівняння з нашої недавньої історії проситься під перо. 1919 року російський ґенерал Денікін, перед своїм „походом на Москву", вважав за потрібне знищити Українську Народню Республіку. Ужив для того тої зброї, яку дістав від Англії та Франції. Тепер ґенерал Франко побиває баскійських „сепаратистів" німецькою та італійською технікою. Проти цієї техніки невелика баскійська армія не могла встоятись. Еспанський уряд у Валенсії-Мадриді не поміг баскам. Не помогла й сусідня Франція. Спитаєтесь, чому так сталося? Відповідь проста. Еспанський уряд сам з великим трудом дає опір наступові франкістів. З Валенсії до Більбао далекий шлях; він може бути перейдений тільки через повітря. А щож сусідня Франція? Невже вона хоче перемоги Франка в Еспанії? Чому французи не дали своєї зброї баскам? Здається, що будемо недалеко від правди, коли скажемо, що Франція не хоче, щоб удержалася самостійна баскійська держава. Аджеж у Франції є **свої баски**. Приклад басків еспанських, що стали на самостійний шлях, був би дуже заразний і для басків французьких. Міг би вирости „баскійський сепаратизм" також у Франції. З цих причин Франція також не співчуває „сепаратизмові" еспанських каталянців. Бож у Франції є свої катальонці, в сусідстві з еспанськими катальонцями.

Для бідолашних басків, як бачимо, склалася неприязна міжнародня конюнктура. Ніхто не поміг малому народові в його боротьбі за незалежність.

Б. Г.

Нешкідлива помилка.

До бюра директора великої фабрики зброї вбігає управитель експедиційного відділу й каже

— Пане директоре, трапилася нам неприємна помилка. Ми поміняли два транспорти. До Болівії вислали ми шрапнелі замісць ґранат, а до Параґваю ґранати замісць шрапнелів. Що робити?

— До Болівії й до Параґваю, кажете? Не турбуйтеся. Вони вже самі виміняють їх між собою.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

МІЖ ПОЛЯКАМИ ЗА УКРАЇНЦІВ.

Вшехпольський „Варшавскі Дзеннік Народови" написав про „українську проблєму" статтю, в котрій доказує, що ця проблєма це одно, що питання масонерії й комунізму.

Варшавська ґазета „Курєр Поранни" противиться цим думкам, кажучи, що український рух не є сепаратистичним рухом у роді баскійського руху; не має засадничої протипольської постави; тому в інтересі Польщі слід з ним співпрацювати проти комунізму.

Краківська ґазета „Ілюстровани Курєр Цодзєнни" доказує, що український рух звертається проти Польщі.

Коротко кажучи, що польська ґазета, то інший погляд на українську справу. Так поляки доказують свої кваліфікації на правлення українським народом.

НЕ ЗАБУЛИ И НАС.

У своїй статті проти „Курєра Поранного" україножерний „Ілюстровани Курєр Цодзєнни" доказує протипольські тенденції українського руху протипольськими заявами українських послів, протипольськими настроями серед української молоді високих шкіл, а також протипольським становищем української іміґрації в Америці.

Чи не зачнуть незадовго вшехпольські політики ставити в умову кращого відношення до українського руху під Польщею, що українська іміґрація в Америці має заняти пропольське становище?

Чомуб ні? Адже ці поляки звісні зо своїх апетитів: примірять ложку до рота, але в миску не влазиться.

НЕ ВСІ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Одначе вшехпольський „Ілюстровани Курєр Цодзєнни" не має зовсім слушности, коли він каже, що українська іміґрація в Америці вся протипольсько настроєна.

„Українські Щоденні Вісти", наприклад, признають спільний фронт. У числі з 3-го серпня, ц. р. вони помістили телеграму „Пата" (Польської Аґенції Телеґрафічної) з Варшави, яка наводить „повідомлення" польської ґазети „Експрес Поранни", що у Злучених Державах перебуває тепер Омелян Грибівський, делеґат ОУН (Обєднання Українських Націоналістів) та збирає фонди на акцію терористів.

„Українські Щоденні Вісти" запопадливо подають за Патом, що „Експрес" каже, що Грибівський утік з Польщі після вбивства міністра Перацького, що він живе під чужим іменем, що йому помагає литовський уряд.

Як бачимо, ПАТ послугується невідповідальним нападом „Експресу", щоб денунціювати громадянина Грибівського, а „Українські Щоденні Вісти" без загикання цей обскурантний випад передруковують. Пишуть у заголовку: **„Грошева акція українського фашизму"**.

Отже гурра за спільний фронт „Пата", „Експреса" й „Українських Щоденних Вістей" для боротьби проти українського фашизму!

ТЕЖ ЗНАВЦІ.

Ґазета „Клівленд Нюз" приносить у своїм числі з 5-го серпня довшу новинку про родину Августа Дедона, мовляв, найбільшу українську родину в Клівленді. Родина має крім батька й матери 13 дітей.

Донесення мало заголовок: NA ZDROWIE! LITHUANIAN FAMILY'S TOAST AT EXPO.

Ось і маємо ясно, як на долоні: Литовська родина, що при склянці говорить по польськи, відзначена як найбільша українська родина!

Міґуель Замакоіс.

БАЗІКАЛО

Пан Морсадж причіпав саме в городі до тину гарні рожеві та блакитні пової, працював пильно. Нараз почув якийсь шелест. Був це радше кашель, що доходив із вузької стежки, що відділювала його город від сусіда.

Морсадж цікавий на малі, смішні, а часом і скандальні історійки, не зрадив тепер своєї присутности. Прочував якусь сензацію, що за хвилину станеться. Якнайобережніше отворив тихесенько городову хвіртку лише стільки, щоб міг дивитися на стежку та розглядався довкола.

Струснувся з переляку. Бо це, що побачив, було страшне. Закашляв не хто інший, лише його сусід Петро Ґріс. Кілька метрів від Морсаджа повз здовж свого паркану, в руці держав револьвер, видно чигав на когось.

Що то могло бути?

Морсадж притиснув руку до серця, почув, що ноги вгинаються під ним. Боявся, що впаде, тому сів на негибльований лавочці.

Легко міг тепер вияснити собі цілу справу, на око маловажну та буденну, що тепер нараз набирала драматичної закраски. Петро Ґріс, фабрикант парасоль, був незвичайно лагідний, несмілий та легкодушний, який не знав того, що діється йому під носом.

Бо, колиб бачив трохи далі, запримітив би, що його жінка любиться з їх спільним сусідом, Льорнеманом. Льорнемана, гарного, легкодушного юнака, з фаху біржевого аґента, вважали в цьому передмісті Дон Хуаном.

Його роман ії панею Ґріс був тайною, яку знав кожний, крім бідного Ґріса.

— Гм, — подумав Морсадж — той бідний Ґріс видно **відкрив** тепер страшну тайну.

За хвилину любовна пригода мала сумно скінчитися. Бо то була субота, себто день, у якому Льорнеман правильно закрадався до пані Ґріс. Він знав, що в той день її чоловік буває в Парижі.

Нема сумніву — думав далі Морсадж — що зрадженого чоловіка повідомив про все якийсь анонімовий приятель.

Тепер Ґріс зачаївся на суперника з револьвером у руці. За хвилину надійде зводник, а тоді станеться страшне. Що мав тепер робити Морсадж? Що було його обовязком? Не знав, що робити. Щойно після довшої надуми прийшло йому на думку, що його обовязком є недопустити до нещастя.

Встав, отворив зовсім хвіртку та кликнув голосно на Ґріса:

— Ах, пане Ґріс, що ви тут робите?

Сусід відвернувся. Здивувався дуже, а навіть схвилювався.

Заки міг іще щонебудь відповісти, підбіг до нього Морсадж, вирвав йому з руки револьвер, притягнув його до лавки та присилував сісти.

— Що ви там робили? — повторив.

Ґріс пробелькотав збентежений:

— Я... я... ждав... чигав, бо, бачите...

Та говірливий Морсадж перебив йому:

— Тихо — сказав приказуючо.

Тішився, що має тепер нагоду говорити та виявити свою духову перевагу над тим бідним добрягою.

Відкашляв і сказав:

— Я вам скажу, що ви там робили.

— Алеж — пробував перебити Ґріс.

— Ніяке „але"! Я все бачив, усе розумів і знаю вже все. Ви нещасливий покривджений **чоловік**, що впав із хмар, не вірить своїм вухам і втратив рівновагу.

— Втратив рівновагу? — спитався здивований Ґріс.

— Так! Ви втратили духову рівновагу, втратили владу над собою самим і колиб не те, що я припадково побачив вас, вибулиб убивником.

— Ах! — простогнав Ґріс. Здивовано глянув на Морсаджа та спитався:

— Вбивником? Не розумію?

— Ви певно думаєте: я не був би вбивником, лише суддею. А я ще раз кажу: ви булиб убивником, звичайним убивником. Сучасна моральність поставила ці справи на раціональній площині. Життя одиниці не вільно приносити в жертву цьому осоружному почуванню, що зветься еґоїзм. Чоловік який убиває свою жінку або її любка, це звичайний убивник... Коли, розуміється, не робить так як ви, під ненадійним **враж**інням здемаскування тайни.

— Тайни, якої тайни?

Та Марсадж не слухав його, а говорив далі:

— Щож моглиб ви в суді подати на вашу оборону? Як моглиб ви виправдатися, колиб ви вбили вашу жінку або пана Льорнемана? Ну, скажіть!

— Ах, — почав Ґріс.

— Тихо! Нема ніяких арґументів! Нема ніякого виправдання. Ви не маєте дітей, ваша жінка принесла до подружжя гроші, вона від вас багато молодша, а годі теж забувати, що пан Льорнеман закохався в ній по самі вуха. Ви вже старший, хоровитий, тай, правду сказати, не дуже то гарний. Словом, не маєте нічого такого, що моглоб очарувати та привязати на все якусь жінку. Ви виглядаєте на такого, що покірно прийме все... Зрештою вас ніколи не було дома в суботу. То було страшне. Мусіло статися те, що сталося! Коли будете знов холоднокровні, можете **робити** авантури або піддатися неминучому, одначе стріляти вам не вільно. Розумієте? Стріляти не вільно! На всякий випадок я відберу від вас револьвер, а мені дасьте слово чести, що...

Очарований своєю власною красномовністю Морсадж говорив скоро, ходив великими кроками довкола та зовсім не дивився на свого переляканого слухача.

Щойно, як зажадав від нього слова чести, зупинився та звернувся до нього.

Тоді побачив, що пан Ґріс — зомлів.

Прискочив до нього, та в цюж саму хвилину вибігла з хати Ґрісова жінка, станула навшпиньки та спитала з усмішкою збентеженого Морсаджа:

— Не бачу мого чоловіка. Не знаєте, пане Морсадж, чи мій чоловік застрілив уже того осоружного кота, що від якогось часу краде нам мясо зо спіжарки?

НАШІ ЖИВЦІ

Така вже питомість живого організму, що після трудів і довготревалих зусиль мусить знайти час на спочинок і відновy. Люди, що нехтують обовязки супроти власного здоровля й по цілорічній „гарівці" — без передишки — підганяють перетомлений організм до щораз нових зусиль, роблять це нерозумно, бо якість і видатність праці людини, що відпочила, є багато вища, ніж людини втомленої.

Автім організм, до краю перетомлений, не легко регенерується й вертається до давніх сил.

Так уже в нашому підсонні зложилося, що літо є найкращий час на передишку в праці й відпочинок. Кожний старається дістати тоді відпустку та якнайкраще використати своє літне дозвілля.

Очевидно, що думаємо тоді про своє надірване всякими грипами, бронхітами, ревматизмами, чи таки просто притоптане від перевтоми здоровля. Хотілиб порятувати його, підлікувати незагоєні „рани" й придбати собі стільки фізичних і духових сил, щоб вистало їх на цілий рік життя зі всім балястом його щоденних трудів і обовязків.

Звичайно кудись їдемо.

Хочемо побути серед нового, гарного довкілля, втекти від монотонних стежок буддня.

Зміна клімату, й окруження має не тільки своє здоровне, але й важне психічне значіння.

Найрадше їдемо кудись у гори, де багато шпилькових лісів, де повітря свіже, насичене живичними ароматами, а срібні води гірських потоків обіцяють розкішну прохододу в гарячі дні.

Де воно не булоб — для здорових людей сама близькість до природи, побут на селі, чи гірські мандри дають прекрасні умовини для вихіснування літа.

А наша земля така розкішно багата в дрегарні й здорові околиці, що все підгіря й карпатські долини покриті знаними й цінними літнищами.

Коли здорові люди самі вибирають місце побуту на літо і їдуть, куди їм завгодно, то люди хорі на протяжні недуги, або видужанці після гострих недуг мусять рахуватися з опінією лікаря й таки йому, а не кому іншому залишити рішення.

Передусім тоді, коли річ у виборі не так літнища, але живця й купелів.

Лікування мінеральними водами просто з джерел і мінеральними купелями є дуже важною ділянкою сучасної медицини й крім наглядних прикладів видужання має свої справдішні наукові підстави. **Бальнеольогія**, тобто наука про купелі та живці, вже широко розбудована й бере в круг свого лікувального впливу цілу низку ріжних недуг.

Цікавая річ, що українські землі, такі багаті в хліб, ліси, мінеральні поклади та нафтову ропу, криють у собі теж чимало цілющих мінеральних джерел. І так ціле наше підгіря покрите відомими в Европі живцями, які в списку живців Польщі творять його скільксну та якісну основу.

Наші живці бувають з уваги на своє гарне й здорове положення дуже часто водночас літнищами й надаються теж для кліматичного лікування.

Тільки з нашими літнищами таке, як із нафтовими басейнами. — Все в чужих руках.

Криниця, Івонич, Риманів, Трускавець, Любінь Великий, чи Моршин — це перлини наших галицьких живців, що хемічним складом своїх цілющих вод не уступають аналогічним европейським „бадам". Навіть у **Журавичах** на Волині (коло Луцька) відкрили недавно джерела радоактивних вод, удвоє сильнішої концентрації від цехоцінської води — й сьогодні віщують їм велику будучність. Є там теж і боровина.

І невимовно жаль, що українське громадянство випустило такі перлини з рук, що вихіснуванням і експльоатацією живців займились чужі люди.

А всеж і в нас, хоч трохи пізно, але таки прийшло зацікавлення й власна ініціятива, так, що кілька живців і літниць є сьогодні в українських руках.

І хоч їх уладження сьогодні ще далеке від европейського комфорту, то всеж їх лікувальні прикмети дуже великі й ми мусимо радіти кожним їх розвоєвим етапом.

Передусім слід підкреслити гарний розвій такиж живців, як Підлюте та Черче, що їх слава йде широко по всьому краю й щораз нових людей спрямовує туди шукати цілющого ліку, у вартісних мінеральних водах.

Підлюте є високо в горах положений (700 м. над рівнем моря) живець, якого мінеральні воти відомі були ще в початках минулого століття. Першу увагу звернули на нашого наші церковні владики, бо таки в митрополичих добрах лежить Підлюте. В останніх роках, коли організацію живця взяв у свої невтомні руки проф. д-р Панчишин, Підлюте прийняло культурний вигляд. Сьогодні серед диких карпатських борів стоїть купелеве заведення приблизно з 70 кімнатами, з електричним освітленням, водопроводами, центральним огріванням і іншими вигодами.

Підлюте має два мінеральні джерела. Одне з **сірчано-йодовою солянкою**, друге з т. зв. **гіпотонічною водою** до пиття й купелів. Є теж у Підлютім гірська боровина високої якости.

Притім Підлюте, положене в напричуд гарному гірському провалі, посеред смерекових лісів і високих стрімких верхів, має незвичайно здоровий гірський клімат, який і без своїх джерел надається для лікування таких станів, як недокрвність, перевтома, чи реконвалесценція.

А Черче?

Питні та купелеві сірчані води й боровинові поклади знані зі своєї вартости для всяких ревматичних недуг. І Черче може похвалитися, що багато хорих ревматиків, які приїхали сюди як каліки, ніколи вже після одного лікувального сезону виїжджають здорові й веселі.

Не диво, що Черче, наш живець, росте й розвивається, що фреквенція лікуванців у ньому щорік більшає. Автім у Черчі не тільки здорово для ревматизму, але приємно, весело й... дешево.

Між нашими живцями слід теж згадати **Зелемянку** біля **Гребенова**, що є не тільки першорядним гірським живцем, але має теж вартісне солянкове джерело, біля якого побудовано купальні. Попри цієї примітивне уладження Зелемянка як живець і купелеве заведення приносить великий хосен при лікуванні таких недуг, як **кривуха, золотуха**, ріжні форми ревматизму, деякі жіночі недуги й т. п.

Ми подаємо жмут дуже загальних інформацій про наші живці на те, щоб наші люди, коли шукають помочі від цілющих вод, памятали, що в нас є вже свої власні живці, які своєю лікувальною вартістю не залишаються позаду модних курортів. — („Новий Час").

Б. Олесницький.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Заdemонстрував.

Пошкоджений у залізничій катастрофі заскаржив залізничу дирекцію і домагається відшкодування.

Суддя: — Перейдіться, пане, по кімнаті, щоб ми могли здати собі справу, як катастрофа відбилася на вашому здоровлі.

Жертва катастрофи підводиться з трудом і опираючись на милицях, робить кілька кроків. Прикро дивитися, та це переконує суддів.

— А тепер, — каже суддя — прошу нам показати, як ви ходили перед катастрофою.

Жертва катастрофи відкидає милиці та здорово парадує перед суддями.

— Досить, — каже суддя — вже знаємо.

Драматична сцена із фільми
„НАЗАР СТОДОЛЯ"
Зробленої на основі песи Тараса Шевченка. Цю фільму тепер висвітлюють у Театрі **CAMEO, 42nd STREET, EAST OF BROADWAY, NEW YORK CITY**

Всі знають, що торговець безрог, який живе у містечку, відправляє що тижня стадо свиней на залізницю, а потім вертається з гарною сумою грошей.

Два ґенґстери постановили ограбити торговця. Засіли на нього в кущах при дорозі. Ждуть. Та торговець не надходить. Минає година, друга, третя, купця всетаки нема.

— Боже — зідхає один із ґенґстерів — щоб бодай не притрапилося йому яке нещастя!

Господар: — Звертаю вам увагу, що в мене треба платити комірне точно. Вашого попередника, який мені не заплатив за пять місяців, я попросту викинув.

— Я також годжуся на таку умову.

Степан Мусійчук.

ДО РІДНИХ РІК УКРАЇНИ

Ой, піду я, поїду я
За місто, де поля й ліси,
Чей знайде там душа моя
Спокій серед землі-краси.

Радій, душе, цим літечком,
Не плач, серце, тужливо так!
Летіть, думки, за вітриком,
Летіть вгору, як вольний птах!

Ось хмаронька біліється,
По неба тлі у даль несесь;
Вівси в полях жовтіються,
І запах трав несе вітрець.

Ось озеро рівненькее
Широко розлягається;
Водичка в нім тепленькая,
Усякий в ній купається.

Так хочеться в воді отсій
Попливати хвилиноньку,
Як там колись в бистрім Пруті
Купався я у літечку.

Так хочеться... Купаюся,
Та серце не втішається.
Не ті хвилі гойдаються,
Не так рибки іграються.

Нема вітру легенького,
Що там колись в лозах шумів;
Нема Прута бистренького,
Де то колись я в хвилях плив.

Нема тіней карпатських гір,
Що в Пруті відбиваються;
Пустий отут чужий простір,—
А рідний край ввижається.

Ввижається Дністер і Сян,
І Черемош, Серет і Збруч,—
Ох, чом же я тепер не там
Серед їх хвиль, їх шуму й круч?

Ввижається Дніпро і Дон,
Пороги ті, сильні, гучні,
І чути їх жалібний стон:
„Чомуж наш край тут не вільний?"

Журчать рікки рідненькії
І журяться, жахаються:
„Ох, вороги тяженькії
У нас тепер купаються!"

Зійдіться ви з всіх боків,
Ви, діточки краси - землі!
Очистіть нас від всіх катів,
Щоб плили ми чисті й вільні!

ТАЄМНИЦЯ СИНЬОЇ СОЛІ.

Вже віддавна інтригувала природників загадка, звідки походить синя барва криштальів камінної соли, яку в Польщі знаходять у Величці, а на наших землях у Калуші; хто був у Величці, чи бачив криштали соли, привезені пргулькоюкцями, той певно заприметив у кришталах соли наче сині хмарки; а в Калуші сині криштали соли є впроскнені в сильнів. За новішими теоріям, ця синя барва є звязана з радіоактивністю. Проф. Пшібрам з Бадового Інституту у Відні постановив про те переконатися і піддав безбарвні криштали соли діланню промінів раду. Криштали кухонної соли справді забарвились, одначе не на синьо, а на жовто. Щойно коли підігріли криштали, або піддали їх впливові збільшеного тиску повітря, насичені радом криштали прибрали синій кольор. Одначе дотепер у природі не вдавалося знайти природних жовтих кришталів соли. Щойно недавно в Тиролі інж. Шавберґер знайшов в одній копальні природні жовтаві криштали соли, а коли їх огрівали в темноті, вони ставали сині. Таким способом вияснили вчені заємницю синіх хмарок у кришталах соли.

ЧИСЛА СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І БЕНЕФІТИ АСЕКУРАЦІЇ БЕЗРОБІТТЯ

Всі ті робітники, котрі не постараються дістати для себе числа конта суспільного забезпечення, опиняться серед трудного положення, коли забажають дістати асекураційні бенефіти безробіття, до котрих можуть бути управнені, як заявив у щойно виданім звідомленні Елмер Ф. Ендрус, індустріяльний комісар стейту Ню Йорк. Можна сподіватися, що подібна ситуація існує й по інших стейтах, де вже введено у життя закони про забезпечення на випадок безробіття.

„Велика більшість тих трьох міліонів робітників, виконуючи таку працю, котра підлягає законам суспільного забезпечення, вже одержала для себе число конта", наднівив Е. Ф. Ендрус. „Одначе поверх сто тисяч робітників, обезпечених законом про асекурацію безробіття у стейті Ню Йорк, до цієї пори ще не виповнили аплікації на число конта суспільного забезпечення. Осібні рахунки асекурації безробіття робітників держать відповідно до тих чисел. Тому може вийти непорозуміння у справі провірюванні виплати бенефітів безробітним, котрі не мають числа такого конта. Підприємці між іншим є обовязані у звітах про робітників подавати теж число конта суспільного забезпечення. На випадок, коли робітник занедбує справу одержання карти з числом конта, Заряд Соціяльного Забезпечення, Скарб Злучених Держав і стейт Ню Йорк вимагають від підприємця, щоб він вніс аплікацію за свого робітника і дістав для нього число конта. Одержання такого числа конта суспільного забезпечення нічого не коштує; навіть почтову марку оплачує сам уряд".

Комісар виявив, що подібність імен і назвиць це одно з трудних питань у веденні записок безробіття. Наприклад, серед трьох міліонів поодиноких записок можуть бути сотки людей одного і того самого імени й назвища, що працюють у стейті Ню Йорк, а без числа конта для відрізнення одного від другого буде тяжко провірити, хто управнений до бенефітів. У багатьох випадках, особливо серед звичайних робітників, підприємець знає свого робітника тільки по імени, а майже ніколи не знає по назвиші. Зогляду на те, коли нема означеного конта числом, буде майже неможливо рішати про його право до бенефітів.

На всякий випадок принята система провірки жадань бенефітів безробітного, коли його конто не означено числом, потягне за собою значну проволоку Тому то це погано відібється на робітнику, котрий буде змушений ожидати на свій бенефітовий чек до часу, заки буде можливість таку провірку зробити.

Аплікації на конто суспільного забезпечення можна дістати у кожним почтовім бюрі або в канцеляріях заряду суспільного забезпечення в тих сцевостях, де такі канцелярії знаходяться. По внесенні аплікації число конта буде вислане почтою кожному робітникові окремо.

ФЛІС.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

На будову читальні в Жуличах.

На будову читальні „Просвіти" в Жуличах, повіт Золочів, зложили: по $5: Ю. Варшона, І. Питльований, Я. Варшона, С. Цюпка, П. Підлиський, М. Підлиський; по $2: В. Ференц, Анна Гнип, П. Цюпка, П. Собота; по $1: Н. Косован, П. Кожух, В. Вовнянка, Ю. Грицай, Д. Митолінський, С. Комарянський, Л. Біловець, С. Коніцький, И. Юркевич, М. Тарнавський, В. Михалюк, Т. Сернюк, И. Базарницький, В. Вітковський, С. Дугай, Д. Бодак, М. Іващишин, В. Чучман, П. Дворянин, П. Коніцький, М. Ален; по 50 ц.: П. Попелишин, В. Папура, П. Чучман, Г. Бабяк, Т. Сюрка, І. Макаровський, В. Труфим, А. Гарбузінський, Н. Зьобровський. — Разом зібрано $63.50.

Гроші вислано до комітету в Жуличах.

Стефан Цюпка.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го серпня в галі парохіяльній. Є важні справи до вирішення, тому обовязком є кожного члена прийти на збори, а довгуючі члени зволять прийти і вирівнати свої залеглі вкладки. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, подає до відома своїм членам, що збори відбудуться в неділю, 15-го серпня в годині 1-шій пополудні в гали Ситезенського Клюбу 340 Н. Вікат вул. Просимо членів конче прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. На тих зборах маємо вибрати людей, котрі б занялися роботою на бали. Напоминаємо довгуючих членів, щоби старалися вирівнати свої довги. Родичі, що мають діти, а ще не є членами, хай постараються і впишуть їх до У. Н. Союзу, на цих зборах — Ст. Михайлюк, предс.; І. Слупецький, кас.; В. Т., секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, подає до відома, місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го серпня в годині 2-гій пополудни, в Ліберти Галі. — І. Шегера, предс.; Д. Фиданa, кас.; Н. Лісний, секретар.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. Тараса Шевченка, від. 84, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го серпня, в 4-тій годині пополудні. Довгуючих членів напоминаємо, щоби вони вирівнали свої залеглости. — Ю. Гоголь, предс.; Т. Гудзік, кас.; Т. Сендзік, секретар.

ЛОРЕЙН, О. Тов. Український Народний Союз, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 15-го серпня в 1-шій годині пополудні. Просимо членів прийти на час. — М. Шемчик, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в суботу 14. серпня в годині 8-мій вечером, в гали де звичайно. Просимо членів прийти і вирівнати свій довг. Просимо теж привести нових кандидатів, старших і дітей, бо ще приниємо без вступного, тому просимо не відкладати, щоб не було запізно в разі нещасного випадку. — І. Король, предс.; С. Музика, кас.; Я. Садій, секретар.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 192, подає до відома всім своїм членам, місцевим і позамісцевим, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го серпня о годині 2-гій пополудні в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти, бо є дуже важні справи до вирішення. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, дня 13-го серпня в год. 7:30 ввечір, в Клюбі У. А. Горожан 847 Н. Френклін вул. Просимо членів явитись на збори і вирівнати свої залеглости. — Я. Лешпак, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 14-го серпня, в домі укр. Громади на 23-тій і Бравн в годині 8-мій ввечір. Справа вирінула на порядок дня, котра буде обходити кождого нашого члена. — Гр. Гонта, предс.; Н. Бурак, кас.; М. Туркот, секретар.

ГРІНПОНЬТ, БРУКЛИН, Н. Й. Від. 310, подає до відома всім своїм членам, місцевим і позамісцевим, що місячні збори відбудуться в суботу, 14-го серпня в годині 8-мій вечером, під ч. 724 Леонард вул. Просимо членів прийти на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Просимо членів старатись припровадити і вписати вчлени нових кандидатів до товариства і до Союзу, як також просимо членів вписувати своїх дітей до Союзу. По інформації щодо Союзу і Тов. зголоситься під ч. 146 Гиолія вул. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости. — В. Шимка, предс.; С. Пелехатий, кас.; М. Більский, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в пятницю, 13-го серпня, в домі Горожан 847 Н. Френклін вул. Всі члени обовязково мають бути на цих зборах. Початок в год. 8-мій вечером. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 14-го серпня, в годині 7-мій ввечір, в домі Української Громади, під ч. 3322 Н. Лавренце вул. Відділовий уряд просить всіх членів прийти на ці збори, бо маємо багато важних справ до полагодження. Просимо тих усіх членів, що у комітеті 25-літнього ювилею, прийти на збори, бо уряд призначить кождому працю. Довгуючих членів просимо, щоб на цих зборах вирівнали свої залеглі вкладки, або будуть суспендовані. — Іван Сорока, Макс., предс.; Іван Сорока, Мих., кас.; Олекса Діорка, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 14-го серпня о год. 8:15 ввечір, в салі укр. прав. громади 334 Іст 14-то вулиця. На тих зборах мають бути приявними всі члени відділу, а головно ті, котрі залягають своїми членськими вкладками, та щоби вирівнали залеглі і біжучі вкладки, бо впротивному разі будуть суспендовані. — М. Близнак, секретар.

ШІКАГО, ІЛЛ. Сестрицтво Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 15-го серпня, зараз по Службі Божій у галі церковній при Райс і Оклей вул. — Н. Дмитрів, предс.; Р. Попадюк, кас.; І. Подола, секретар.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союзу, від. 292, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 14-го серпня, в годині 6:30 ввечір, в гали парохіяльній при Клиперт і Едвард. На ці збори обовязково має явитися кождий член без ріжниці, чи буде платив чи ні. Є дуже важні справи до полагодження. Пригадуємо тим членам, котрі навчилися з часів депресії, неплатити по кілька місяців, або ті, котр мають на все, тільки нема до Союзу. Хіба вже як усьо пооплачують, аж тогди платять за один місяць, а два або три місяці чикати далі. Так не можливо. Хто не заплатить за два місяці без жадного дальшого повідомлення, буде суспендований. Також просимо членів старатись записувати свої діти, а не зволікати, щоби не було запізно. — І. Форись, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел секретар.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра й Павла, від. 102, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15-го серпня зараз по Службі Божій в гали церковній на Калидж вул. Кождий член має явитись, бо є важні справи до полагодження, як прапорів і їх посвячення. Кождий член має вирівнати свої залеглости, бо впротивім разі буде суспендований. Багато членів, занедбують свої вкладки, тому напоминаємо, щоб кождий вирівнав свої залеглости. — Ю. Гірняк, предс.; Д. Дорощ, кас.; М. Бусько, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, дня 13-го серпня, в год. 7:30 ввечір. Обовязком кождого члена і члениці є бути на тих зборах, бо маємо дуже важні справи. Просимо прийти на час. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівнали свої вкладки, або будуть суспендовані. — Уряд.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го серпня в галі й місці де звичайно. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Н. Білецький, предс.; Д. Медецький, кас.; І. Кульматицький, секр.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Й. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в пятницю, 13-го серпня, в год. 7-мій ввечір. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

— Деж є властиво селезінка, пане докторе?

— Ну, менше більше там, де ви держите ваш годинник.

— То неможливе, пане докторе, я годинник оставив дома на нічній шафці.

—o—

— І подумайте, пані Чахурівська, що виробив мій чоловік! Розбив скарбонку нашого синка Петруся, забрав гроші та пропив!

— Алеж це страшне!

Так, моя пані! І то саме тоді, коли вже булоб тих грошей вистало мені на капелюх!

НА ПАМЯТНИК ШАШКЕВИЧА.

В червні і липні 1937 р. зложили на будову памятника: о. Д. Гудин $5; Данило Яворський, Ню Йорк, $2.50; церква св. Николая, Амстердам, збірка: по $1: пп. Базарницький Й., Чучман В., Дугай С., Ференц В., Грицай Ю., Гудик А., Куницький Н., Куницький С., Медвідь Г., Мельничук М., Митулинський Д., Полохач П., Папура В., Сюркко Т., Терновський М., Варшона Ю., Вітковський Ю., Підліський Д. Дрібними жертвами $11.50. Разом $29.50.

Церква св. Івана Хрестителя, Питсфілд, Масс. — Збірка: по $1: Никорчук М., Яремій Ю., Басіста Р. — Дрібнішими жертвами $4. — Разом $7.

Монастирський Е., Ембридж, Па.; $1. — Попередньо оголошено $1,816.70. — В червні і липні прийшло $45. — Разом з кінцем липня $1,861.70.

За Комісію:

о. Лев Чапельський.

МЕХАНІЗАЦІЯ ЗМЕНШУЄ ПРАЦЮ ХЛІБОРОБІВ

Досліди, які зробило Агрикультурне Бюро Економії Злучених Держав, виказують, як механізація фарм зменшує число робітників коло продукції пшениці.

Наприклад, фармери повіту Форд, у Кензас, тепер обробляють акер пшениці одною четвертиною тих робітників, яких треба було з кінцем світової війни. Точні обчислення, зроблені 1919 року, виказують, що на кожних девять годин праці того часу вистарчало 2.3 години 1935 року.

Числа обнимають безпосередню працю на пшеничних полях для приготування зерна на засів, засівання, збирання плодів та громадження до місцевих магазинів і коло машинової праці на полі. Там не включено загальної праці на фармі, коло коней у стайні і загальної направи машин.

Зменшення людської праці прийшло внаслідок механізації, у котрій косарка, сівачка, трактор, моторовий віз та інші рільничі знаряди майже цілковито заступили коней і менші роди фармерських знарядів.

Надмінено теж, що зроблена спроба це чисто типічна зміна, котра наступила в багатьох округах сухих околиць великих земельних посілостей, де продукують пшеницю. Зменшення праці у східних частинах тих посілостей не було таке велике за останніх чотирнацять років.

ФЛІС.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА

Дня 1-го серпня б. р. помер у 45-тім році життя Прокіп Сидоряк, член від. 292 У. Н. Союзу в Дітройті, Міш.

Покійний походив зі села Довге, пов. Стрий. Полишив жену і 4 дітей. Покійний був добрим союзовцем, інтересувався народними справами. Похорон відбувся в суботу, 7-го серпня при численній участи членства, знакомих і чужинців.

Земля Йому Пером.

Петро Кісел, секр.

ПОМЕР БОГДАН ІГОР АНТОНИЧ

У вівторок, 6. липня ц. р., в год. 10:30 передполуднем, помер у Львові зовсім ненадійно молодий, але відомий уже і визначний модерний український поет Богдан Ігор Антонич у 28. р. життя після запалення олегочної, що прийшло по операції сліпої кишки у половині червня ц. р. і коли вже молодечий організм переборов цю недугу, відмовило нагло послуху перетомлене серце.

Богдан Ігор Антонич прийшов на світ у селі Новиці, пов. Горлиці, де його батько був тоді священиком. Народню школу скінчив у Липівці, пов. Сянік. До гімназії ходив у Сяноці, яку скінчив з відзначенням, і записався на фільософію у львівському університеті, де студіював літературу. Університетські студії скінчив у 1932. р., осягаючи ступінь магістрата фільософії. В тому теж часі побачили світ перші його ліричні поезії, якими звернув на себе увагу і здобув признания. Підбадьорений успішним дебютом, видає свою першу збірку ліричних поезій „Привитання життя", а вслід за нею другу збірку „Три перстені", що здобула йому розголос і нагороду на літературнім конкурсі Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка за 1934 р. Відтоді молодий поет працює із здвоєною енергією над виданням третьої збірки поезій „Книга Лева", якою здобув нагороду на літературнім конкурсі Українського Католицького Союзу за 1936.р. Крім цього друкував свої поезії у ріжних літературних журналах, а саме „Вістнику", „Дзвонах", „Назустріч" та „Студентському Шляху". В рукописах залишив безліч поезій та недокінчене лібрето опери Антона Рудницького „Довбуш".

Українська література стратись у Богдані Антоничу першорядний молодий, плідний, широкий талант. Покійний визначався теж милою товариською вдачею. Його несподівана смерть викликала у широких колах Його знайомих і приятелів потрясаюче враження.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ пошукує дяковчителя, що вміє провадити школу, хор, представлення і концерти. Голоситись треба на адресу:

JOHN NESTRON,

537 S. Hancock St. McAdoo Pa.

85-6

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ.

(85)

Ця сцена дуже немило вразила Юлю Дейл. Вона якраз поспішала до Тарзана, щоб вразі потреби станути по його боці, а ось тут, замісць ворога, Тарзан зловив її приятеля і малощо не задушив його на смерть. Вона не мала найменшого сумніву, що Раглян це невинний чоловік, а притім джентельмен і їм відданий приятель.

„Тут мусить бути якась помилка", вона закричала до Тарзана. „Яж знаю пана Раглянa дуже добре і просто дивно, як ви, лорде Ґрейсток, могли впасти на гадку, що наш невидимий противник це якраз пан Раглян". Раглян із солодким усміхом поклонився Юлі. Він тепер бачив, що гарний комплімент притупить чуйність навіть найінтелігентнішої жінки.

„Я собі найавичайнісенький турист", заговорив він до Тарзана. „Ворог, якого ви шукаєте, можливо десь тут недалеко нас, а можливо повандрував в іншу сторону". Рішучі запевнення Юлі Дейл збили Тарзана з пантелику. В нього теж закрався сумнів. „Коли Юля Дейл така певна, то видно, що я таки помилявся", думав він собі.

„Крім того отсей Раглян, хоч він виглядає мені підозріло, зовсім не відповідає тому описові, що мені його дав Пако", думав далі Тарзан. З тими гадками він відійшов трохи на бік. На хвилю йому соромно стало, що він задурно посуджував чоловіка, а навіть добре потурбував його фізично. На цьому він закінчив свої дальші роздумування.